

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Sžk/36/2019
Identifikačné číslo spisu: 1018200399
Dátum vydania rozhodnutia: 16.12.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Petra Príbelská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1018200399.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Petry Príbelskej, PhD. a členov senátu JUDr. Milana Moravu a JUDr. Ivana Rumanu, v právnej veci žalobkyne (sťažovateľky): C. C. Y., K. D. D. G. K., A. D. XX, J., proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, Kancelária Bratislava, Račianska 1523/71, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovaného Číslo spisu: KaBA 4760/2018, ČRZ: 19085/2018 z 12. februára 2018 a Číslo spisu KaBA 4760/2018, ČRZ: 30148/2018 zo 6. marca 2018, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 5S/47/2018-80, 5S/75/2018 z 30. apríla 2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 5S/47/2018-80, 5S/75/2018 z 30. apríla 2019 v časti výroku o zamietnutí žaloby o preskúmanie rozhodnutia žalovaného Číslo spisu: KaBA 4760/2018, ČRZ: 30148/2018 zo 6. marca 2018 m e n í t a k , ž e r o z h o d n u t i e žalovaného Číslo spisu: KaBA 4760/2018, ČRZ: 30148/2018 zo 6. marca 2018 z r u š u j e a v e c v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti výroku rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/47/2018-80, 5S/75/2018 z 30. apríla 2019 o odmietnutí žaloby o preskúmanie rozhodnutia žalovaného Číslo spisu: KaBA 4760/2018, ČRZ: 19085/2018 z 12. februára 2018 z a m i e t a .

Účastníkom n á r o k n a náhradu trov konania na krajskom súde a kasačnom súde n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č.k. 5S/47/2018-80, 5S/75/2018 z 30.04.2019 podľa § 98 ods. 1 písm. g/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) odmietol žalobu žalobkyne v časti o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného Číslo spisu: KaBA 4760/2018, ČRZ: 19085/2018 z 12.02.2018 a podľa § 190 SSP zamietol žalobu žalobkyne v časti o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného Číslo spisu: KaBA 4760/2018, ČRZ: 30148/2018 zo 06.03.2018. Krajský súd žalovanému podľa § 168 SSP nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že z administratívneho spisu zistil, že dňa 17.01.2018 bol

žalovanému doručený list žalobkyne, ktorým žiadala o poskytnutie právnej pomoci v konaní o náhradu škody na Okresnom súde Bratislava V, pričom termín pojednávania bol vytýčený na deň 22.01.2018. Keďže žiadosť žalobkyne nebola podaná na predtlačenom tlačive žalovaný rozhodnutím Číslo spisu: KaBA 4760/2108 ČRZ: 10783/2018 z 25.01.2018 prerušil konanie a vyzval žalobkyňu na odstránenie nedostatkov a doplnenie formulára žiadosti.

3. Dňa 07.02.2018 bol žalovanému doručený formulár žiadosti a doklady potrebné pre rozhodnutie o nároku žalobkyne. Žalobkyňa požiadala o predbežné poskytnutie právnej pomoci. Rozhodnutím Číslo spisu: KaBA 4760/2018, ČRZ: 19085/2018 z 12.02.2018 žalovaný predbežne nepriznal žalobkyňi nárok na poskytnutie právnej pomoci s odôvodnením, že k žiadosti nepredložila žiadne relevantné dokumenty odôvodňujúce plynutie lehoty a neuviedla ani koniec lehoty, ktorá jej hrozí.

4. Rozhodnutím Číslo spisu: KaBA 4760/2018, ČRZ: 30148/2018 zo 06.03.2018 žalovaný nepriznal žalobkyňi nárok na poskytnutie právnej pomoci. V odôvodnení uviedol, že čistý príjem žiadateľky v období šiestich mesiacov (august 2017 - január 2018) pred podaním žiadosti bol 313,20 € mesačne a nepresahoval 1,6-násobok sumy životného minima ustanoveného zákonom č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, t.j. sumu 319,17 € platnú od 01.07.2017, avšak čistý príjem žiadateľky v mesiaci podania žiadosti (február 2018) bol 319,20 € a presahoval 1,6-násobok sumy životného minima o sumu 0,04 € a teda bolo preukázané, že žalobkyňa nespĺňa zákonom stanovenú podmienku - stav materiálnej núdze v zmysle § 6 ods. 1 písmena a/ a § 6a ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. V napadnutom rozhodnutí sa žalovaný vysporiadal aj s § 6b ods. 2 cit. zákona, ktorý dáva žalovanému možnosť takúto právnu pomoc poskytnúť, nie povinnosť, pričom postupoval v zmysle interného usmernenia 2015/2 podľa čl. II. ods. 5, ktoré konkretizuje, aké sú primerané okolnosti, ktoré sú podmienkou poskytnutia právnej pomoci podľa § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. Uviedol, že prípad, s ktorým sa žiadateľka obrátila na centrum sa týka súdneho konania v právnej veci o náhradu škody 1 438 000,- €, ktorý v prípade neúspechu v spore v žiadnom prípade nespôsobí vážne následky alebo vážnu ujmu na živote, zdraví alebo na právach žiadateľky. Centrum vo vzájomnej súvislosti posúdilo rozsah prekročenia podmienky materiálnej núdze, ako aj povahu veci, pre ktorú žiadateľka žiada poskytnúť právnu pomoc, pričom dospelo k vyššie uvedenému záveru.

5. Z predložených listinných dôkazov krajský súd zistil, že započítateľný príjem žalobkyne - invalidný dôchodok presahuje výšku 1,4-násobku životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, t.j. sumu 279,28 € a tiež 1,6-násobku životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, t.j. sumu 319,17 €, a to v mesiaci podania žiadosti (február 2018) a v januári 2018.

6. Krajský súd poukázal na to, že podľa § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti za splnenia podmienok stanovených v písm. a/, b/ a c/, pričom tieto podmienky musia byť splnené súčasne (kumulatívne). Nesplnenie už len jednej z vyššie uvedených podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci má za následok, že nárok na poskytnutie právnej pomoci nie je možné žiadateľovi priznať. Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne, Ústredie Bratislava z 30.11.2017 vyplýva, že žalobkyňa je poberateľkou invalidného dôchodku od 01.01.2018 vo výške 319,20 € mesačne. Jedným z predpokladov splnenia podmienok na poskytnutie právnej pomoci u žiadateľa v zmysle § 6 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z.z. je, aby jeho príjem nepresahoval 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom. Za príjem žiadateľa podľa zákona č. 327/2005 Z.z. sa v zmysle § 7 ods. 2 písm. a/ považujú príjmy oslobodené od dane z príjmov fyzických osôb podľa osobitného predpisu, ktorým je v tomto prípade zákon č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmu, konkrétne § 9, t. j. dôchodkové dávky v zmysle zákona č. 461/2003 Z.z. Z administratívneho spisu je zrejmé, že žalovaný v súlade s § 7 ods. 4 zákona č. 327/2005 Z.z. zisťoval príjem za kalendárny mesiac, v ktorom bola podaná žiadosť o poskytnutie právnej pomoci (február 2018), pričom prihliadol na príjem za posledných 6 kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti.

7. Krajský súd konštatoval, že záver žalovaného o tom, že žalobkyňa nespĺňa jednu zo zákonom stanovených podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci - stav materiálnej núdze, je správny, pretože jej príjem v mesiaci január a február 2018 predstavoval 319,20 €. Z uvedeného

vyplýva, že započítateľný príjem žalobkyne presahuje 1,4-násobku sumy životného minima, t.j. sumu 279,28 € (§ 6 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z.z.) a tiež 1,6-násobku životného minima, t.j. sumu 319,17 € (§ 6a ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.) a to v mesiaci podania žiadosti - február 2018, a v mesiaci január 2018. Žiadne iné kritériá, než sú uvedené v citovaných zákonných ustanoveniach, žalovaný nebol povinný skúmať.

8. Žalobkyňa je poberateľkou príjmu podľa § 7 ods. 2 písm. a/ zákona č. 347/2005 Z.z. a v konaní nepreukázala a ani netvrdila, že je poberateľkou príjmu podľa § 7 ods. 1 cit. zákona, od ktorého je možné odpočítať položky podľa § 7 ods. 1 písm. a/ až d/ zákona č. 327/2005 Z.z., a preto ani skutočnosť, že z jej započítateľného príjmu v zmysle § 7 ods. 2 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z. z. sa vykonávajú zrážky na základe vydaných exekučných príkazov nemá vplyv na určenie a posúdenie výšky príjmov v zmysle § 6 ods. 1 písm. a/, resp. § 6a ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z., keďže ustanovenia zákona č. 327/2005 Z.z. v spojení s ustanoveniami zákona č. 601/2003 Z.z. takýto postup neumožňujú.

9. V časti žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného Číslo spisu: KaBA 4760/2018, ČRZ: 19085/2018 z 12.02.2018 krajský súd žalobu žalobkyne odmietol s poukazom na § 98 ods. 1 písm. g/ SSP, pretože napadnuté rozhodnutie nepodlieha súdnemu prieskumu, nakoľko ide o rozhodnutie predbežnej povahy v zmysle § 7 písmeno e/ SSP.

10. Proti rozsudku krajského súdu podala v zákonom stanovenej lehote kasačnú sťažnosť žalobkyňa z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f/, g/ a h/ SSP. Navrhla, aby kasačný súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

11. V dôvodoch uviedla, že žiadosť o poskytnutie právnej pomoci podala v januári, dňa 17.01.2018, a preto mal byť posudzovaným obdobím kalendárny mesiac, v ktorom bola žiadosť podaná, pričom sa prihliada aj na príjem za posledných šesť kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti, teda posudzovaným obdobím mal byť júl 2017 až január 2018, kedy príjem sťažovateľky bol 312,- € mesačne, a teda nepresahoval 1,6-násobok sumy životného minima v zmysle zákona č. 601/2003 Z.z. Žalovaný podľa sťažovateľky neprihliadol na okolnosti podanej žiadosti, na sociálnu situáciu žalobkyne a na jej zdravotné postihnutie a o žiadosti sťažovateľky nerozhodol v lehote 30 dní. Sťažovateľka poukázala na to, že jej bol ustanovený opatrovník a ona ako právne neznalá nevedela o tom, že žiadosť má byť podaná na tlačive.

12. Ďalej sťažovateľka namietala, že spolu so žiadosťou požiadala aj o predbežné poskytnutie právnej pomoci a žalovaný podľa nej mohol posúdiť, či jej hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, nakoľko komunikoval s Okresným súdom Bratislava V.

13. Sťažovateľka tiež namietala, že bol vyhlásený rozsudok bez nariadenia pojednávania, z čoho bola prekvapená a zároveň uviedla, že nemá vedomosť o tom, že by bola krajským súdom poučená, že ak sa vyslovene nevyjadrí, že žiada o nariadenie pojednávania, bude mať súd za to, že súhlasí s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania.

14. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že ak by bol mesiac podania žiadosti január 2018 (čo nebol, pretože v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. sa konanie začína podaním písomnej žiadosti doloženej dokladmi preukazujúcimi skutočnosťami uvedené v žiadosti, ktorú podáva žiadateľ na predpísanom tlačive a toto sa stalo až dňa 07.02.2018), aj v mesiaci január 2018 bol príjem sťažovateľky 319,20 € a presahoval zákonom stanovenú hranicu 1,6-násobku sumy životného minima pre jednu dospelú osobu, platnú od 01.07.2017 do 30.06.2018.

15. Sťažovateľka k žiadosti o poskytnutie právnej pomoci z 07.02.2018 nepredložila žiadne relevantné dokumenty odôvodňujúce plynutie lehoty a neuviedla koniec lehoty, ktorá jej hrozila. Keďže bez relevantných dokladov a bez špecifikovania konca lehoty nevedel žalovaný posúdiť, či sťažovateľke hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, ktorá môže mať za následok bezprostredne hroziacu ujmu na jej právach, predbežne sťažovateľke nepriznal nárok na poskytovanie právnej pomoci.

16. Podľa žalovaného sťažovateľka v kasačnej sťažnosti neuviedla žiaden zo zákonných dôvodov, ktorý

by odôvodňoval nesprávnosť postupu krajského súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia žalovaného. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti (453 ods. 1 a 2 SSP). Kasačný súd rozhodol o kasačnej sťažnosti bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP). Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bol zverejnený na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v lehote najmenej piatich dní pred jeho vyhlásením (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

18. Pokiaľ sťažovateľka žiadala, aby kasačný súd nariadil vo veci pojednávanie, kasačný súd uvádza, že podľa § 455 SSP rozhoduje kasačný súd o kasačnej sťažnosti spravidla bez pojednávania; pojednávanie môže nariadiť, ak to považuje za potrebné. V zmysle citovaného zákonného ustanovenia je teda na úvahe kasačného súdu, či bude v tej ktorej veci považovať za potrebné pojednávanie nariadiť. Na rozdiel od konania pred správnym súdom neplatí v kasačných veciach všeobecné procesné pravidlo, že súd má povinnosť nariadiť pojednávanie v tom prípade, ak o to požiada aspoň jeden z účastníkov konania (§ 107 ods. 1 písm. a/ SSP). Ustanovenie § 455 SSP je potrebné vykladať tak, že obsahuje vo vzťahu k § 107 ods. 1 SSP špeciálnu právnu úpravu. V danej veci nepovažoval kasačný súd nariadenie pojednávania za potrebné.

19. Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok č.k. 5S/47/2018-80, 5S/75/2018 z 30.04.2019, ktorým krajský súd podľa § 98 ods. 1 písm. g/ SSP odmietol žalobu v časti o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Číslo spisu: KaBA 4760/2018, ČRZ: 19085/2018 z 12.02.2018, ktorým žalovaný sťažovateľke podľa § 11 zákona č. 327/2005 Z.z. predbežne nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci a podľa § 190 SSP zamietol žalobu v časti o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Číslo spisu: KaBA 4760/2018, ČRZ: 30148/2018 zo 06.03.2018, ktorým žalovaný sťažovateľke podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci v právnej veci o náhradu škody vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. XXC/XXX/XXXX.

20. Z obsahu napadnutého rozhodnutia žalovaného Číslo spisu: KaBA 4760/2018, ČRZ: 30148/2018 z 06.03.2018 vyplýva, že dôvodom nepriznania nároku na poskytnutie právnej pomoci sťažovateľke bola skutočnosť, že ako žiadateľka nespĺnila podmienku ustanovenú v § 6 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z. z., v zmysle ktorej fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom (§ 2 zákona č. 601/2003 Z.z.) a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom, ktorá podmienka je nevyhnutným predpokladom na poskytnutie právnej pomoci v zmysle § 6 ods. 1 citovaného zákona, pričom úspešným žiadateľom v konaní o priznanie nároku na právnu pomoc môže byť len ten, kto súčasne preukáže splnenie všetkých troch podmienok v zmysle citovaného § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.

21. Z dokladov predložených sťažovateľkou žalovaný zistil, že v posudzovanom období august 2017 až február 2018 (mesiac podania žiadosti o poskytnutie právnej pomoci) bola sťažovateľka poberateľkou dávok dôchodkového poistenia - invalidného dôchodku vyplácaného Sociálnou poisťovňou. Príjem sťažovateľky bol:

- v období august 2017 až december 2017 v sume 312,00 € mesačne a nepresahoval 1,6-násobok životného minima ustanoveného zákonom č. 601/2003 Z.z., t.j. sumu 319,17 € (platnú od 01.07.2017),
- v januári 2018 a februári 2018 v sume 319,20 € mesačne a presahoval 1,6-násobok životného minima ustanoveného zákonom č. 601/2003 Z.z., t.j. sumu 319,17 € (platnú od 01.07.2017) o sumu 0,04 € mesačne (správne malo byť uvedené o sumu 0,03 €).

22. Na základe uvedeného dospel žalovaný k záveru, že sťažovateľka nespĺňa zákonom stanovenú podmienku - stav materiálnej núdze (§ 4 písm. i/ zákona č. 327/2005 Z.z.).

23. Žalovaný nevzhladal ani dôvody na postup podľa § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. V tejto

súvislosti uviedol, že prípad, s ktorým sa sťažovateľka obrátila na centrum sa týka súdneho konania v právnej veci o náhradu škody v sume 1 438 000,- €, ktorý v prípade neúspechu v spore v žiadnom prípade nespôsobí vážne následky alebo vážnu ujmu na živote, zdraví alebo na právach sťažovateľky.

24. Podľa § 3 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z.z. tento zákon sa vzťahuje na poskytovanie právnej pomoci v občianskoprávných veciach, obchodnoprávných veciach, pracovnoprávných veciach, rodinnoprávných veciach, v konaní pred súdom v správnom súdnictve a v týchto veciach aj v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky (ďalej len „vnútroštátne spory“).

25. Podľa § 4 ods. 1 písm. i/ zákona č. 327/2005 Z.z. na účely tohto zákona je materiálnou núdzou stav, keď fyzická osoba je poberateľom dávky a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi, alebo stav, keď príjem fyzickej osoby nepresahuje 1,6-násobok sumy životného minima a táto fyzická osoba si využívanie právnych služieb nemôže zabezpečiť svojím majetkom.

26. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,

b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a

c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch.

27. Podľa § 6a ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z., ak príjem fyzickej osoby presahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a súčasne nepresahuje 1,6-násobok uvedenej sumy a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom, má právo na poskytnutie právnej pomoci určeným advokátom alebo centrom pri splnení podmienky finančnej účasti vo výške 20 % trov právneho zastúpenia podľa osobitného predpisu; splnenie podmienok podľa § 6 ods. 1 písm. b/ a c/ tým nie je dotknuté. Ustanovenie § 6 ods. 2 sa použije primerane.

28. Podľa § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z., ak príjmy prevyšujú zákonom určenú hranicu materiálnej núdze, centrum môže poskytnúť právnu pomoc s finančnou účasťou oprávnenej osoby, ak je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci.

29. Podľa § 7 ods. 4 zákona č. 327/2005 Z.z. príjem na účely tohto zákona sa zisťuje za kalendárny mesiac, v ktorom bola podaná žiadosť o poskytnutie právnej pomoci, pritom sa prihliada na príjem za posledných šesť kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti, a prehodnocuje sa každých 12 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa priznal nárok na poskytnutie právnej pomoci.

30. Podľa § 10 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci (ďalej len „konanie“) sa začína podaním písomnej žiadosti doloženej dokladmi preukazujúcimi skutočnosť uvedené v žiadosti, ktorú podáva žiadateľ na tlačive. Doklady preukazujúce, že sa žiadateľ nachádza v stave materiálnej núdze, nesmú byť staršie ako tri mesiace. Žiadosť musí obsahovať meno a priezvisko žiadateľa, jeho trvalý alebo prechodný pobyt a rodné číslo. Na výzvu centra žiadateľ doplní v primeranej lehote určenej centrom ďalšie údaje a doklady týkajúce sa skutočností rozhodujúcich na posúdenie nároku na poskytnutie právnej pomoci, ktorá nesmie byť kratšia ako desať dní; centrum podľa možnosti zabezpečí doklady a iné potrebné údaje, ktorými disponujú štátne orgány, obce, notári a iné právnické osoby a fyzické osoby povinné poskytovať súčinnosť podľa tohto zákona.

31. Podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. centrum rozhodne o žiadosti do 30 dní od doručenia žiadosti, ktorá spĺňa náležitosti podľa odseku 1; túto lehotu nemožno predĺžiť. Proti rozhodnutiu o nároku na poskytnutie právnej pomoci nie je možné podať opravný prostriedok. Proti rozhodnutiu o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci možno podať správnu žalobu do 15 dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia.

32. Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci. O predbežnom poskytnutí právnej pomoci centrum rozhodne bez zbytočného odkladu ešte pred rozhodnutím o nároku na poskytnutie právnej pomoci.

33. Podľa § 25 ods. 1 zák. č. 327/2005 Z.z. na konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci a o súvisiacich nárokoch podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.

34. Podľa § 3 ods. 1 Správneho poriadku správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

35. Podľa § 3 ods. 4 Správneho poriadku správne orgány sú povinné svedomite a zodpovedne sa zaoberať každou vecou, ktorá je predmetom konania, vybaviť ju včas a bez zbytočných prietáhov a použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správnenému vybaveniu veci. Ak to povaha veci pripúšťa, má sa správny orgán vždy pokúsiť o jej zmierne vybavenie. Správne orgány dbajú na to, aby konanie prebiehalo hospodárne a bez zbytočného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb.

36. Podľa § 3 ods. 5 Správneho poriadku rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

37. Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Prítom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

38. Podľa § 46 ods. 1 Správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

39. Podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

40. Úlohou správneho súdu v procese súdneho prieskumu rozhodnutia orgánu verejnej správy napadnutého žalobou je preskúmať zákonnosť rozhodnutia žalovaného orgánu verejnej správy, teda či tento orgán konal a rozhodoval v súlade so zákonom, či si pre svoje rozhodnutie zadovážil dostatok skutkových podkladov, či zistil skutočný stav veci a či zo skutkových zistení vyvodil správny právny záver, ako aj to, či pri použití správnej úvahy nevybočil z medzí a hľadísk daných zákonom, s prihliadnutím na to, či orgán verejnej správy pri ustálení právneho záveru aj na základe správnej úvahy vychádzal zo skutkových podkladov preukazujúcich v prejednávacom prípade materiálnu pravdu a svoju správnu úvahu aj náležite v rozhodnutí odôvodnil.

41. Kasačný súd mal z administratívneho spisu za preukázané, že sťažovateľka sa ako žiadateľka domáhala priznania nároku na poskytnutie právnej pomoci v konaní o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. XXC/XXX/XXXX.

42. Žalovaný sťažovateľke nárok na poskytnutie právnej pomoci nepriznal z dôvodu, že príjem sťažovateľky v sume 319,20 € v mesiaci podania žiadosti - február 2018 a v mesiaci január 2018 presahoval 1,4-násobok sumy životného minima (§ 6 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z. z.) a tiež 1,6-násobok sumy životného minima (§ 6a ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.), t. j. sumu 319,17 €, platnú od 01.07.2017, o sumu 0,04 € (správne malo byť uvedené o sumu 0,03 €).

43. K námietke sťažovateľky ohľadom posudzovaného obdobia kasačný súd uvádza, že v zmysle § 7 ods. 4 zákona č. 327/2005 Z. z. sa príjem zisťuje za kalendárny mesiac, v ktorom bola podaná žiadosť o poskytnutie právnej pomoci, pritom sa prihliada na príjem za posledných šesť kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti. V zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. sa konanie začína podaním písomnej žiadosti doloženej dokladmi preukazujúcimi skutočnosti uvedené v žiadosti, ktorú podáva žiadateľ na predpísanom tlačíve, k čomu v prejednávanej veci došlo zo strany sťažovateľky až dňa 07.02.2018. Z uvedeného dôvodu posudzovaným obdobím v prejednanom prípade bol mesiac, v ktorom bola žiadosť podaná, t.j. február 2018 a posledných šesť kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti (august 2017 až január 2018).

44. Vychádzajúc z uvedeného žalovaný pristúpil k zisťovaniu podmienok pre priznanie nároku na právnu pomoc v zmysle § 6 ods. 1 a § 6a ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. a dospel k záveru, že príjem sťažovateľky prekračuje zákonom stanovenú hornú hranicu hmotnej núdze tak, ako ju vymedzuje § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z.z.

45. V dôvodoch rozhodnutia žalovaný tiež uviedol, že nezistil také okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci podľa § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. V tejto súvislosti uviedol, že prípad, s ktorým sa sťažovateľka obrátila na centrum sa týka súdneho konania vo veci o náhradu škody v sume 1 438 000,- €, ktorý v prípade neúspechu v spore v žiadnom prípade nespôsobí vážne následky alebo vážnu ujmu na živote, zdraví alebo na právach sťažovateľky.

46. Kasačný súd uvádza, že sám fakt, že právna pomoc poskytovaná v režime § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. je „možnosťou“ a je na posúdení žalovaného, či sú tu také skutočnosti predpokladané zákonom, neznamená, že žalovaný nemá povinnosť tieto skutočnosti skúmať, prihliadnúc na celkovú situáciu žiadateľa, a svoje rozhodnutie v tomto smere aj náležite odôvodniť (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Sžo/36/2014 z 24. júla 2014).

47. Pokiaľ teda ide o otázku aplikácie § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. žalovaný je povinný vždy ex offio skúmať a posudzovať, či sú v danom prípade splnené podmienky podľa tohto zákonného ustanovenia. Je potom samozrejme len možnosťou žalovaného priznať právnu pomoc žiadateľovi podľa citovaného zákonného ustanovenia (takže nie povinnosťou), avšak v každom prípade je žalovaný povinný odôvodniť primeranosť, resp. neprimeranosť okolností žiadanej právnej pomoci. Toto je žalovaný povinný odôvodniť vždy s ohľadom na okolnosti daného prípadu. Na odôvodnenie rozhodnutia žalovaného sa analogicky aplikuje ustanovenie § 47 ods. 3 Správneho poriadku (pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Sžo/49/2014 zo 17. septembra 2014).

48. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nemožno odôvodnenie žalovaného, že v danom prípade nevzhladol dôvod na postup podľa § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z., považovať za dostatočné a teda ani za súladné so zákonom, keď sa žalovaný v podstate obmedzil iba na konštatovanie, že prípadný neúspech žiadateľky v spore, v ktorom požiadala o poskytnutie právnej pomoci, v žiadnom prípade nespôsobí vážne následky alebo vážnu ujmu na jej živote, zdraví alebo právach. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia žalovaný neuviedol, akými úvahami bol vedený a čo boli rozhodujúce skutočnosti pre prijatie záveru, že prípadný neúspech žiadateľky v spore, v ktorom požiadala o poskytnutie právnej pomoci, nespôsobí vážne následky alebo vážnu ujmu na jej živote, zdraví alebo právach.

49. Z obsahu administratívneho spisu tiež vyplýva, že sťažovateľka žalovanému deklarovala aj svoje výdavky za posudzované obdobie, s ktorými sa žalovaný v napadnutom rozhodnutí v súvislosti s možnosťou aplikácie § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. nijakým spôsobom nevysporiadal, pritom ako vyplýva z vyššie citovaných rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, žalovaný má povinnosť v súvislosti s možnosťou aplikácie § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. prihliadnuť na celkovú situáciu žiadateľa.

50. Kasačný súd poukazuje aj na iné okolnosti preskúmvanej veci, s ktorými sa žalovaný v odôvodnení

napadnutého rozhodnutia ohľadom možnej aplikácie § 6b ods. 2 zákona č. 372/2005 Z.z. nijakým spôsobom nevysporiadal, a to na skutočnosť, že príjem sťažovateľky prekročoval zákonom stanovenú hranicu materiálnej núdze len za dva mesiace (január a február 2018) z celkového posudzovaného obdobia august 2017 až február 2018, a to nepatrne o sumu 0,03 €.

51. Z vyššie uvedených dôvodov napadnuté rozhodnutie žalovaného Číslo spisu: KaBA 4760/2018, ČRZ: 30148/2018 zo 06.03.2018 neobstojí a je namieste ho zrušiť s tým, že v novom konaní žalovaný opätovne preskúma žiadosť sťažovateľky z hľadiska možnej aplikácie § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z., berúc do úvahy okolnosti daného prípadu a celkovú situáciu sťažovateľky, pričom svoje rozhodnutie aj náležite odôvodní v súlade s § 47 ods. 3 Správneho poriadku.

52. K námietke sťažovateľky, že rozsudok krajského súdu bol vyhlásený bez nariadenia pojednávania, kasačný súd uvádza, že podľa § 107 ods. 1 SSP predseda senátu nariadi na pojednanie veci samej pojednávania, ak a/ o to požiada aspoň jeden z účastníkov konania, b/ vykonáva dokazovanie, c/ to vyžaduje verejný záujem, d/ je to na pojednanie veci potrebné alebo e/ tak ustanovuje tento zákon. Podľa § 107 ods. 2 SSP v ostatných prípadoch rozhoduje správny súd bez pojednávania. Z uvedeného vyplýva, že účastník konania, a to žalobca, žalovaný alebo ďalší účastník, môžu požiadať o nariadenie pojednávania alebo v žalobe alebo vo vyjadrení k žalobe. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy (§ 250f ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) správny súd už nemusí žalobcu ani žalovaného či ďalších účastníkov konania vyzývať, aby sa k pojednaniu veci bez nariadenia pojednávania vyjadrili. Absencia vyjadrenia obsahujúceho žiadosť o nariadenie pojednávania má za následok, že správny súd môže vec prejednať a rozhodnúť bez nariadenia ústneho pojednávania. Zo súdneho spisu kasačný súd zistil, že obsahom žaloby nie je žiadosť žalobkyne o nariadenie pojednávania, preto považoval kasačný súd uvedenú námietku za nedôvodnú.

53. Na základe vyššie uvedených dôvodov kasačný súd postupom podľa § 462 ods. 2 SSP zmenil rozsudok krajského súdu vo výroku o zamietnutí žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného Číslo spisu: KaBA 4760/2018, ČRZ: 30148/2018 zo 06.03.2018 tak, že toto rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Podľa § 469 SSP je orgán verejnej správy viazaný právnym názorom kasačného súdu.

54. Pokiaľ ide o rozhodnutie Číslo spisu: KaBA 4760/2018, ČRZ: 19085/2018 z 12.02.2018, ktorým žalovaný sťažovateľke podľa § 11 zákona č. 327/2005 Z. z. predbežne nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci, kasačný súd poukazuje na to, že podľa § 7 písm. e/ SSP správne súdy nepreskúmajú rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania.

55. Pod predbežným rozhodnutím si možno predstaviť také rozhodnutie, ktoré predbežne v rámci prebiehajúceho administratívneho konania alebo na určitú dobu upravuje práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti účastníkov konania alebo i určitú vec slúžiacu ako podklad pre rozhodnutie alebo opatrenie vo veci samej (Baricová, J., Fečík, M., Filová, A. a kol. Správny súdny poriadok. Komentár. Bratislava: C. H. Beck, 2018, s. 127).

56. Kasačný súd, rovnako ako krajský súd, dospel k záveru, že v prípade rozhodnutia žalovaného Číslo spisu: KaBA 4760/2018, ČRZ: 19085/2018 z 12.02.2018 ide o dôvod vylúčenia zo súdneho preskúmania spočívajúci v predbežnej povahe tohto rozhodnutia. V tejto súvislosti kasačný súd uvádza, že spôsobilosť rozhodnutia tohto charakteru ohroziť alebo zasiahnuť do základných práv účastníka, ktorého sa týka, je už vo svojej podstate oslabená, pretože predovšetkým jeho účinky sú vždy iba dočasné a neznamenajú definitívne usporiadanie vecí či práv.

57. Vychádzajúc z uvedeného kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobkyne proti výroku rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/47/2018-80, 5S/75/2018 z 30.04.2019 o odmietnutí žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného Číslo spisu: KaBA 4760/2018, ČRZ: 19085/2018 z 12.02.2018 ako nedôvodnú zamietol podľa § 461 SSP.

58. O nároku na náhradu trov konania rozhodol kasačný súd podľa 467 ods. 2 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP a § 168 SSP tak, že sťažovateľke (žalobkyni) a ani žalovanému nárok na náhradu trov konania na krajskom súde a kasačnom súde nepriznal, nakoľko úspech účastníkov v konaní bol rovnaký (žalobkyňa bola úspešná v časti žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného Číslo spisu: KaBA 4760/2018, ČRZ: 30148/2018 zo 06.03.2018, avšak nebola úspešná v časti žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného Číslo spisu: KaBA 4760/2018, ČRZ: 19085/2018 z 12.02.2018, v ktorej časti mal úspech žalovaný).

59. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 139 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.